

«СТВАРАЛЬНЫ ДУХ ПЕРШАЙ ПАЛАТКІ ЖЫВЕ І СЁННЯ»

Па добрай традыцыі журналісты «Звязды» раз на год сустракаюцца з кіраўніком адміністрацыі Наваполацка, каб з першых вуснаў пачуць пра навіны буйнога індустрыяльнага цэнтру на Заходняй Дзвіне, даведацца аб тэндэнцыях эканамічнага і сацыяльнага развіцця.

На гэты раз сустрача праходзіла ў фармаце прэс-канферэнцыі **Дзмітрыя Уладзіміравіча ДЗЯМІДАВА**. У ёй прынялі ўдзел таксама прадстаўнікі мясцовых СМІ, у чым ёсць свае перавагі. Бо гарадская прэса чуйна трымае руку на пульсе рэгіёна, і тое, пра што не здагадаецца запытаць сталічны журналіст, не будзе абдызнена ўвагай яго мясцовага калегі. Першым чынам усіх дружна цікавілі вынікі работ за мінулы год і першы квартал 2016-га. (Адрасу зазначым, што прывяздзем усяго некалькі найбольш характэрных лічбаў.) Летась прамысловы комплекс горада выпусціў прадукцыі ў фактычных цэнах з улікам перапрацаванай давальніцкай сыравіны на 61 трыльён рублёў. Адружана інавацыйнай прадукцыі на 26 трыльёнаў рублёў. Запасы гатовай прадукцыі на складах на 1 студзеня — 6 працэнтаў ад сярэднямесячнага аб'ёму вытворчасці.

Асвоены новыя рынкі збыту, на экспарт адпраўлена разнастайнай прадукцыі больш чым на 660 мільёнаў долараў, у эканоміку горада прыцягнута каля 5 трыльёнаў рублёў інвестыцый у асноўны капітал. Забяспечаны рост тэмпаў будаўніча-мантажных работ. Асноўныя сферы эканомікі працавалі рэнтабельна. І, бадай, апошняя лічба, якая адлюстроўвае эканамічную сітуацыю ў Наваполацку, — сярэднямесячная зарплата за 2015 год складала 8 мільёнаў 138 тысяч рублёў.

Старшыня гарвыканкама не замоўчвае праблему. У прыватнасці, некалькі знізіўся рознічны таваразварот. Затое крыху «падрас» таваразварот у грамадскім харчаванні. Ці ёсць тут нейкая ўстойлівая ўзаемазвязь, пакажа час.

Гаворачы пра развіццё прамысловага комплексу і вызначальную ролю ў вытворчым жыцці горада ААТ «Нафтан», Д. Дзямідаў расказаў пра ход выканання праграмы мадэрнізацыі вытворчых магутнасцяў на гіганце айчыннай нафтахіміі.

Так што цалкам заслужана Наваполацк па выніках 2015 года занесены на абласную Дошку гонару.

Дастаткова ўстойліва працавала эканоміка горада і ў першым квартале. Тэмп росту экспартных паставак (без уліку нафты і нафтапрадуктаў і паказчыкаў рэспубліканскіх арганізацый) — 128 працэнтаў да ўзроўню мінулага года. Адчувальна павышаецца эксарт паслуг — 122%.

Дзямідаў падкрэсліў: бадай, найлепшы паказчык, якога мы дасягнулі, — на працягу апошніх чатырох гадоў нараджальнасць у Наваполацку стабільна перавышае 1000 чалавек за год. Паказчык нараджальнасці перавысіў паказчык смяротнасці, і гэта робіць гонар гораду і яго насельніцтву.

Старшыня гарвыканкама не замоўчвае праблему. У прыватнасці, некалькі знізіўся рознічны таваразварот. Затое крыху «падрас» таваразварот у грамадскім харчаванні. Ці ёсць тут нейкая ўстойлівая ўзаемазвязь, пакажа час.

Гаворачы пра развіццё прамысловага комплексу і вызначальную ролю ў вытворчым жыцці горада ААТ «Нафтан», Д. Дзямідаў расказаў пра ход выканання праграмы мадэрнізацыі вытворчых магутнасцяў на гіганце айчыннай нафтахіміі.

Толькі за апошні час у ходзе яе выканання асвоена больш за мільярд долараў ЗША, сёлета плануецца ўвод у эксплуатацыю дзвюх новых устаноў — па вытворчасці вадароду і першаснай перапрацоўцы нафты АТ-8. А на наступны год (з пераходам на 2018-ты) — увод асноўнай ва ўсёй праграме мадэрнізацыі ўстаноўкі — замаруджанага каксавання.

Гэта важныя праекты і для горада, бо іх рэалізацыя прывядзе да стварэння новых працоўных месцаў, палепшэння паказчыкаў перапрацоўкі нафты, павялічыць выхад светлых нафтапрадуктаў да ўзроўню 90 працэнтаў. Наогул мадэрнізацыя нафтахімічнага комплексу, які з'яўляецца стрыжнем эканомікі горада, задумана як працэс пастаянны, бесперапынны, пазпалны.

Што датычыць узаемаадносін гарадскіх улад з прыватным сектарам эканомікі (адно з пытанняў ад «Звязды»), то, як падкрэсліў Дзямідаў, «мы не падзяляем дзяржаўны і прыватны сектары эканомікі. Прыватны бізнес размяшчае свой капітал там, дзе адчувае сябе ўпэўнена, гэта аксіёма. Свае ўзаемаадносіны будзем так, каб стварыць атмасферу даверу, наладзіць ім максімальныя ўмовы для дзейнасці. Тым, хто гатовы сумленна і адкрыта працаваць, прадастаўляюцца ўмовы для функцыянавання.

У тым ліку індывідуальным прадпрымальнікам. Яшчэ і таму, што падаткі, якія плацяць прадпрыемствы малага і сярэдняга бізнесу, застаюцца ў горадзе. Доля гэтых плацельшчыкаў складае каля 25 працэнтаў гарадскога бюджэту, а гэта важкі ўнёсак.

У першым квартале зарэгістравана 14 новых прадпрыемстваў прыватнага сектара эканомікі, яны пачалі сваю дзейнасць.

Што вельмі важна — працягвае развівацца сацыяльная сфера. Адказваючы яшчэ на адно пытанне карэспандэнта «Звязды», Дзямідаў паведаміў: «Найбольш значнай падзеяй 2015 года ў гэтым сэнсе быў увод у эксплуатацыю першай чаргі знакавага аб'екта «Дзіцячы знак — пачатковая школа» ў новым мікрараёне, што дазволіла зняць вастрыню даволі адчувальнай праблемы забяспечанасці насельніцтва месцамі ў садках. Другім этапам стане пуск другой часткі аб'екта — школы, і тут горад разлічвае на падтрымку абласнога бюджэту. Сацыяльная сфера «прырасла» таксама палацам воднага спорту, хутка распачнуцца работы па рамон-

це басейна. Працягваецца рэканструкцыя гарадской бальніцы з пераабсталяваннем часткі плошчаў пад ангеаграфічную аперацыйную, а ў перспектыве — устаноўка найноўшага дыягнастычнага абсталявання, у прыватнасці камп'ютарнага тамографа.

Ён не ўтойваў сваёй заклапочанасці дэфіцытам гарадскога бюджэту. У выніку пад пагрозай апынуліся шэраг гарадскіх праграм. «Мы хацелі б больш узвесці жылля, хутчэй завершыць будаўніцтва школы, палігона бытавых адходаў і гэтак далей. Планы даводзіцца карэктываваць. Але тым не менш усе свае абавязальнасці па сацыяльных пытаннях выконваем».

Першачарговая задача ў сённяшняй эканамічнай сітуацыі — стварэнне новых працоўных месцаў. За мінулы год іх дадалося каля 690, і лічба гэта невялікая. Тым не менш сітуацыя няпростая. Значная колькасць тых, хто прыходзіць на асабісты прыём, просяць дапамогі ў працягладкаванні. Перспектывы ў гэтым сэнсе горад звязвае, у прыватнасці, з далейшым развіццём лёгкай прамысловасці ў рэгіёне, пашырэннем гандлёвай сеткі і адкрыццём новых прадпрыемстваў. У рабочых планах — стварэнне 555 дадатковых рабочых месцаў. За першы квартал адкрыта 83.

Дзямідаў адказаў і на пытанне аб працягладкаванні моладзі. «Забяспечыць маладога чалавека першым працоўным месцам — гэта святы наш абавязак, — падкрэсліў ён. — Аналіз мінулага года паказвае, што з задачай спраўляемся. Тыя, хто навучаўся за кошт бюджэту, практычна ўсе забяспечаны першым рабочым месцам».

Журналісты пацікавіліся сітуацыяй, у якой зараз знаходзіцца мясцовы будаўнічы трэст № 16. А яна, як і наогул у будаўнічай

галіне, досыць няпростая, бо характарызуецца скарачэннем будаўніча-мантажных работ у краіне, адсутнасцю дастатковых аб'ёмаў заказаў у рэгіёне і адсюль — пэўным дэфіцытам фінансавання. Кіраўнік мясцовай вертыкалі бачыць выйсце ў настойлівым пошуку новых аб'ёмаў будаўнічых работ. Сёлета трэст вядзе будаўніцтва ў горадзе на чатырох жылых дамах, што для паўтаратысячнага калектыву яўна недастаткова. Але кіраўніцтва трэста актыўна ўдзельнічае ў тэндарах, якія аб'яўляюцца ў краіне, у выніку заключаныя дагаворы на суму звыш ста мільярдаў рублёў.

Гаворка на сустрэчы была шматплановай, яна ішла таксама аб рэфармаванні гарадской сістэмы жыллёва-камунальнай гаспадаркі, аб прымяненні так званых пільных формаў фінансавання сістэмы адукацыі (галіна, як вядома, вельмі затратная, на яе выдзяляецца звыш 30 працэнтаў гарадскога бюджэту, і патрэбна, каб сродкі працавалі максімальна эфектыўна).

Летась Савет Міністраў зацвердзіў генеральны план развіцця Наваполацка. Абапіраючыся на гэты дакумент, Д. Дзямідаў падзяліўся сваім бачаннем блізкіх перспектыв горада. Ён будзе больш буйным па тэрыторыі, уключаючы ў свае межы Баравуху-1 і некалькі іншых населеных пунктаў, пачне перасяляцца на правы бераг Заходняй Дзвіны, каб у далейшым развіццэ менавіта ў гэтым кірунку. Працягнецца мадэрнізацыя нафтахімічнага комплексу, з'явіцца новыя вытворчасці — без дадатковай нагрукі на экалогію. Атрымае развіццё гарадскі электрычны транспарт — трамвай.

Гэта будзе новы імклівы віток у развіцці горада, чыя гісторыя пачыналася з той самай першай палаткі, стваральны дух якой жыве і сёння.

«Чысціня Наваполацка — ДЛЯ НАС СВЯТОЕ»

Суразмоўца карэспандэнта «Звязды» — дырэктар дзяржаўнага прадпрыемства «Наваполацкая спецаўтабаза» **Юрый ШЫПКІН**

Работніцы **Марыя БАГДАНОВІЧ** і **Аксана СІНІЦКАЯ** — адны з тых, хто даглядае шматлікія клумбы на вуліцах горада.

— Не бачыліся з вамі роўна год, **Юрый Аляксандравіч**. Што за гэты час з'явілася новага?

— Самае галоўнае — мы захавалі калектыв. Ніхто не згубіўся, ніводзін чалавек не застаўся без работы. Людзі своечасова атрымліваюць зарплату і кормяць свае сем'і. Гэта для мяне як кіраўніка самае важнае.

Як выживаем у новых для сябе ўмовах? Актыўна шукаем работу, і не толькі непасрэдна звязаную з нашымі функцыямі, але і ў іншых арганізацыях. У нас для гэтага магчымасцяў дастаткова — і тэхнікі, і ўмельных рук.

Узяць хоць бы такі прыклад: наша разметачная машына — ледзьве не адна на два буйныя гарады. Канешне, перш за ўсё патрэбна прывесці ў парадак свой горад, але па дагаворах дапамагам і суседзям. У нас пастаянна просяць той жа вялікі прамысловы пыласос. Выпісвалі яму «камандзіроўку» нават у Верхнядзвінск, калі горад рыхтаваўся адзначыць майскія святы. Адным словам, дапамагам калегам-камунальнікам, за невялікі грошы.

Сёлета будзе шмат высадкі кветак. Купілі расадку, каб высадзіць на плошчы, на самы пачатак, бо сваіх ранніх кветак няма. А так для горада ў нас вырашчана багата сваёй расадкі. Хоціць на ўсе клумбы, на ўсе кветнікі і для іх упэўненага падтрымання на працягу сезона, скажам так.

Тое, што вёсцы дастаецца танна, — азеляненне, гораду каштуе вялікай працы. У нас для гэтага ёсць парнікі, працуюць два майстры — спецыялісты па азеляненні, плюс у вытворча-тэхнічным аддзеле ёсць інжынер, яна закончыла сельскагаспадарчую акадэмію па ландшафтным будаўніцтве і цалкам курыруе азеляненне. Чалавеку даручана, і яна ахвотна гэтым займаецца, бо па сваёй натуре працаўніца.

Як і ўсе ў калектыве. Вось чаму ў нас няма ніводнай свабоднай машыны, нават старэнчай, яны ўсе занятыя. Знаходзім для іх работу. Дарэчы скажаць, імкнёмся па магчымасці абнаўляць парк сваіх машын.

Азеляненне — сапраўды працаёмкая работа, не так проста высадзіць сотні тысяч адзінак расадкі. Яна маленькая, у формачках,

і за ёю трэба глядзець ды глядзець. Нагрузка на жанчын, а іх працуе каля 18 чалавек, вялікая. Стараюцца, і гэтым сваім участкам я вельмі задаволены.

Не адстаюць хлопцы з брыгады, якая абкошвае тэрыторыі, абразае дрэвы, фарміруе кроны, і яны таксама глядзяць за парадкам ва ўсім горадзе.

Нармальна працуе невялікі калектыв нашага асфальтавага завода, тэхніка там свая — асфальтаўкладчыкі, каткі, перавозчыкі. Вырабляем і ўкладваем асфальт самі. Стараемся нікому не пераказваць, не браць у арэнду машыны і механізмы, а зарабляць грошы сваёй тэхнікай.

Скажам, наша ЦЭД вядзе раскопкі па горадзе, і «залатваем» за імі месцы раскопак толькі мы. «Аднаўляе» твар горада брыгада па рамонце дарожнага пакрыцця і ўкладчы асфальту.

Ёсць участак санітарнай уборкі, дзе няма «абязлічкі» — у кожнага свой «надзел», за кожным замацаваны і прыпыначны пункт грамадскага транспарту. Аб'ёмы таксама значныя, і вырачае механізацыя. Без машын і механізмаў зімой снег не ўбярэш. Тым больш што пераважаюць тут жанчыны. Летась купілі два камбінаваныя машынныя агрэгаты. Летам на іх ставім палівальныя ўстаноўкі, а зімой — пескаструменныя раскідвальнікі з плугам. Без механізацыі зараз нікуды.

Дзякуючы кіраўніцтву горада і фінандзелу, яны дапамагаюць нам вырашаць пытанні тэхнічнай узброенасці. Так, гэтыя дзве машыны мы ўзялі ў лінгін. Але да таго яны дапамаглі нам купіць і падмятальна-уборачную машыну «Магістраль», і два МАЗы з прычэпамі.

Мы ў сваю чаргу стараемся горад не падводзіць. Добраўпарадкаванне, уборка тэрыторыі — усё гэта святае для нас. Магчыма,

недзе на іншай рабоце можна і схалтурыць, і ніхто не зверне ўвагі. А ў нас усё навідавоку.

Юрый Аляксандравіч цікавіцца нашай думкай наконт таго, ці чыстым здаўся нам, новым людзям, Наваполацк. Супакойваем яго: горад і чысты, дагледжаны, і прыгожы. Безумоўна, чысты. Дырэктар просіць мець на ўвазе: гэта ж якая праца ўкладзена! Мы з ім згаджаемся. Бо бываем у Наваполацку доволі часта і пераканаліся, што чыстыя вуліцы — гэта яго візітная картка.

— Як вы ведаеце, мы адказваем і за асвятленне горада, — працягвае дырэктар. Пытаемся ў яго:

— **Тэндэнцыя дастатковай асветленасці вуліц не канфліктуе з заклікамі да эканоміі?**

— У нас гэтыя працэсы аўтаматызаваныя, на ўсіх вуліцах стаяць спецыяльныя шафры кіравання. І калі наступаюць прыцемкі, аўтаматыка ўключае лямпацы. А ў начны час змяняецца падача электраэнергіі. Такім чынам дасягаецца эканомія.

На новых участках стараемся ставіць энергазберагальныя святільнікі.

Спецыялісты ў нас моцныя, таму смела бралі заказ і манціравалі трансфарматарную падстанцыю ў новым мікрараёне па дамоўе з мантажным трэстам, нашай работай яны засталіся задаволеныя, зараз вядзём перамовы на будучае.

Выконваем за замове электрафізічныя вымярэнні — амаль ва ўсім горадзе. У Полацку выканалі мантаж асвятлення для прывакзальнай плошчы. Не адмаўляемся ні ад якой самай малой магчымасці. Возьмеш малое — знойдзеш вялікае, такі прыцып. Гэтую магчымасць я як кіраўнік павінен выкарыстаць у інтарэсах сваіх людзей. Будзеш ганяцца за адным толькі вялікім — згубіш і малое.

— **На чым робіце акцэнт у рабоце, Юрый Аляксандравіч? Самае для вас важнае — гэта што?**

— Самае важнае — чалавек з усімі яго клопатамі. Ці то дворнік, ці то інжынер — у сваёй сям'і гаспадар, паважаны чалавек. Там яго любяць і цэняць. Гэтак жа павінны яго паважаць і цаніць і за працу. Канешне, калі заслугоўвае. А каб заслугоўваў, мы павінны прадаставаць яму ўсе ўмовы.

Так што ў сваіх работніках імкнёмся бачыць перш за ўсё людзей, асобу. І ўпэўнены, гэта адзіна правільны падыход.

Работчы **Аляксей ШВЕД**.